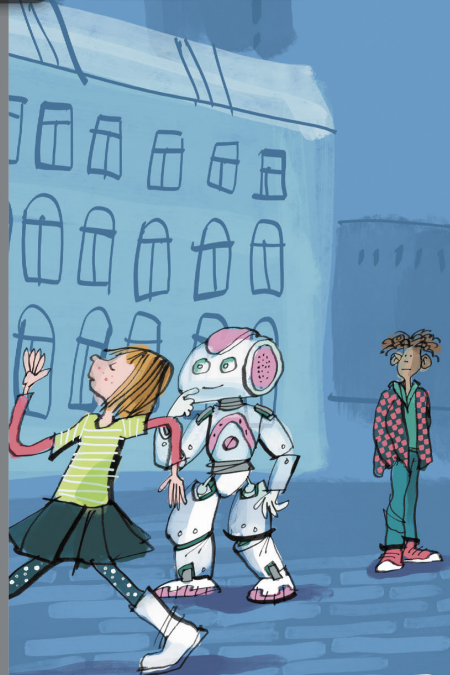

Ton Wilthagen

ROOSBOT

Lees-je-digiwijs

zwijsen

Begrippenlijst

Algoritme

Wiskundige formule waarmee een robot, een chatbot of een andere machine de opdracht krijgt om bepaalde beslissingen te nemen.

App

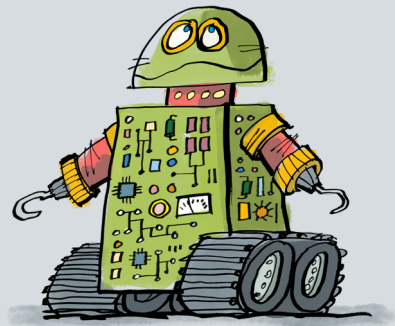
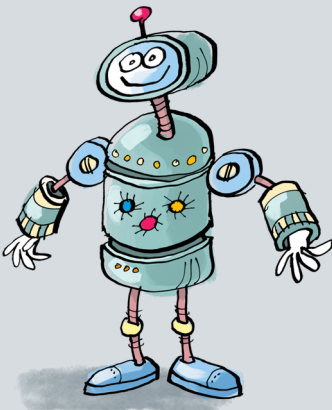
Programma op je computer, tablet of smartphone. Het woord 'app' komt van applicatie en betekent 'toepassing'.

Bitcoin

Digitale munt waarmee je online producten of diensten kunt kopen.

Botting, popping, locking

Danstijlen met typische bewegingen die lijken op die van een robot (botting). Soms schiet de danser plotseling op slot (locking) en soms laat hij zich juist slap hangen (popping).

Chatbot

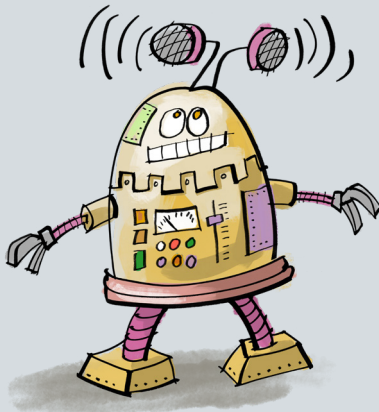
Computerprogramma dat gesprekken tussen mensen kan nadoen en verwerken.

Green screen

Groen achtergronddoek bij videopnames. Later kun je met speciale videobewerkingsprogramma's de groene achtergrond veranderen in een andere achtergrond.

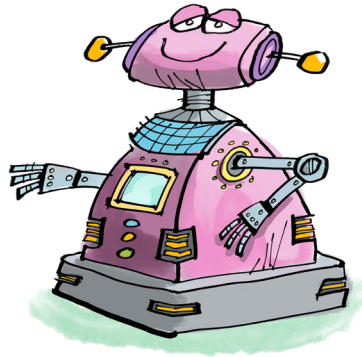
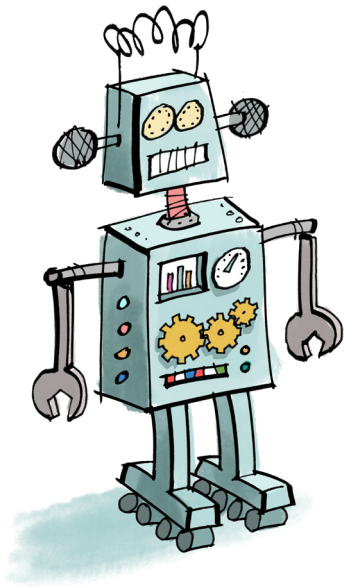
Hacken

Inbreken in een computernetwerk om toegang te krijgen tot de gegevens van iemand anders.

Lees meer begrippen
achter in dit boek.

HFDSTK 1

Roos is boos

‘Hé, gooi je troep in de vuilnisbak!’ Roos roept het zo hard mogelijk, maar de jongens uit haar klas fietsen door. Michael kijkt nog even om en steekt zijn tong uit. Roos gooit haar fiets op de grond en bukt zich om het plastic afval op te rapen. Een meter verderop ziet ze nog meer zoi liggen. Wat een luiakken! Roos pakt alles op en kijkt om zich heen. Nergens een vuilnisbak te bekennen, dus gooit ze het afval in haar fietsmand. ‘Geen wonder dat er zo veel rotzooi op straat ligt,’ mompelt ze in zichzelf. ‘Er staan veel te weinig bakken.’ Zo snel als ze kan rijdt Roos naar huis. Thuis gooit Roos haar fiets tegen de schuur. Ze smijt het afval in de juiste bakken. Met elke worp voelt ze zich bozer worden. ‘Hé Roos, wat is er aan de hand? Kan ik je helpen?’ Haar

vader loopt de tuin in. De achterdeur staat open en uit de huiskamer klinkt het geluid van de tv. Heeft papa de televisie weer aan staan zonder dat hij ernaar kijkt?

Weet hij niet hoeveel energie dat kost?

‘Het is niet goed om de deur open te zetten als de verwarming aan staat,’ moppert Roos tegen haar vader.

‘Ach, het is maar voor even,’ antwoordt hij, ‘dat kan geen kwaad.’ Hij wil haar een knuffel geven, maar Roos ontwijkt hem en stormt snel de keuken in. Klabamm!

Het glas in lood trilt van de klap waarmee ze de deur dichtsmijt. Het kan haar niets schelen.

Stampvoetend beent ze de trap op. ‘Het is maar voor even ... ammehoela dat dat geen kwaad kan. Zelfs papa en mama maken er een zootje van! Mensen maken de wereld kapot. Het poolijs smelt en ijsberen kunnen nergens heen. De zee ligt vol met plastic. En papa en mama doen gewoon vrolijk mee aan de vernieling. Het is allemaal zo onlogisch wat mensen doen en zo egoïstisch!’

Roos kookt van woede. Haar gezicht is vuurrood en tranen biggelen over haar wangen. ‘Rotmensen,’ sist ze, ‘waarom maken jullie zo’n rotzooi van de wereld? Waar sláát dit allemaal op?’

Met een klap gooit ze ook de deur van haar slaapkamer dicht en ze gaat op de rand van haar bed zitten.

Ze grijpt onder haar matras en tovert een boekje tevoorschijn. JUS staat erop geschreven in krulletters.

Roos rolt op haar buik en begint te schrijven.

Lieve Jus,

Vandaag liet meester Joost een film zien over de bosbranden in Australië. Koalabeertjes en kangoeroes kwamen daardoor in het nauw. Het was zo zielig. Meester Joost wilde ons geruststellen. Hij liet zien dat de branden geblust werden en hoe mensen in actie kwamen om de dieren te redden.

Ik kon alleen maar denken aan de oorzaak van die bosbranden. Sommige waren aangestoken! Kun je je voorstellen dat iemand dat doet? Al die arme diertjes. Maar de grootste oorzaak is het klimaat. Ik weet het zeker. Toen ik dat zei, moest de hele klas lachen. Dat doen ze normaal achter mijn rug, maar nu lachten ze me in mijn gezicht uit. Meester Joost zei dat het wel meeviel. Dat er klimaatproblemen waren, maar dat de wereld hard werkt om ze op te lossen. Maar dat is NIET zo! De leiders van alle landen zijn het WEER NIET EENS geworden over een klimaatakkoord dat echt helpt. En iedereen blijft gewoon vliegen, vlees eten, en heel veel kleren kopen. NIEMAND denkt aan de toekomst. Iedereen denkt alleen maar aan ZICHZELF!

Roos bijt op haar pen. Ze komt altijd tot rust als ze haar gedachten op papier zet voor Vrouwe Justitia, ofwel 'Jus'. Het is alsof ze met iemand praat die haar begrijpt.

Vrouwe Justitia

Jus is de afkorting van Vrouwe Justitia, een Romeinse godin die symbool staat voor recht. En Roos houdt van alles wat rechtvaardig is. Steeds als er onrecht is, vertrouwt ze haar gedachten daarom toe aan Jus.

Ze klapt het boekje dicht en springt op. Ze moet toch iets kunnen doen? Roos ijsbeert door de kamer. ‘Oeh,’ moppert ze. ‘Mama en papa zeggen altijd dat ik niet zo moet piekeren en “gewoon lekker kind moet zijn”. Alsof dat kan, als volwassenen er zo’n puinzooi van maken. Zij zijn het probleem, niet ik! Ik doe er niet aan mee. Ik wil geen mens zijn!!!’

Ze ploft op haar bed en herhaalt het zachtjes, maar heel beslist: ‘Ik wil geen mens meer zijn.’

HFDSTK 2

Roosbot!

De dagen daarna piekert Roos zich suf. Hoe kan ze ervoor zorgen dat ze niet meer bij de mensheid hoort? Ze heeft geen idee. Roos probeert haar gedachten op een rijtje te zetten, terwijl ze naar spelende kinderen in het park kijkt. Haar labrador Bo trekt aan de riem. ‘Wil je ook spelen?’ vraagt Roos. Bo blaft en kwispelt met zijn staart. Roos maakt de riem los als ze op het hondenveldje zijn en gooit de bal zo ver mogelijk weg. Bo gaat er als een speer vandoor. ‘Goed zo, pak de bal,’ moedigt Roos aan.

Bo voelde vanochtend aan dat ze wat sip was, maar de hond kan haar niet helpen. En haar ouders gaat ze niet vertellen dat ze geen mens meer wil zijn. Dat zouden ze vast niet begrijpen. Al waren ze deze week wel superlief

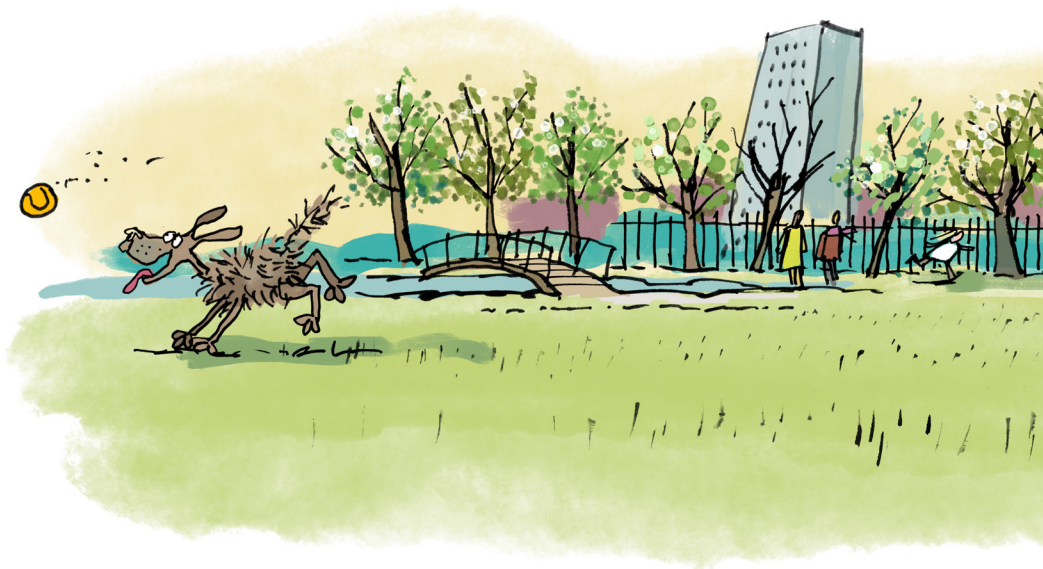
voor haar. Nadat Roos vertelde wat er in de klas gebeurd was, probeerden ze haar op te vrolijken. Haar moeder nam Roos mee naar de stad, waar ze een prachtige sweater kochten. ‘Kijk, niet gemaakt door kinderen,’ kigde mama toen ze de trui uit het rek trok. Ook hadden ze heerlijke cupcakes gegeten. Met chocolade waarvoor de boeren eerlijk betaald kregen. De wereld is zo slecht nog niet, wilde mama daarmee zeggen.

‘Ho, ho, Bo! Rustig!’ Bo springt zo hard tegen Roos op dat ze bijna omvalt. ‘Je ziet toch dat ik niet aan het opletten was?’ Roos gaat in het gras zitten en geeft Bo een knuffel. ‘Wat ben je toch een lieverd. Jij merkt dat ik verdrietig ben, zeker?’ Bo blaft alsof hij wil vragen wat er aan de hand is. Dan likt hij Roos’ gezicht en gaat naast haar liggen.

‘Ja, Bo. Papa en mama waren heel lief voor mij. Papa gaat al de hele week op zijn fiets naar het werk. Terwijl hij zo’n hekel heeft aan fietsen!’ Ze aait Bo en gooit dan gedachteloos de bal weer weg. Terwijl Bo achter de bal aan rent, denkt Roos terug aan het gesprek met haar vader. Hij wil misschien zonnepanelen gaan plaatsen. Daarmee kun je zelf energie opwekken. Dat bespaart veel geld. En het is beter voor het milieu, had hij trots gezegd. Roos had onverschillig geknikt. Ze moest het eerst maar eens zien.

Op school had meester Joost Roos apart genomen om na te praten over de film en haar boosheid. Hij had gezegd dat ze een bijzonder kind was, dat later vast in de politiek ging of bij een hulporganisatie ging werken. Maar dat ze nu lekker moest genieten van haar schooltijd.

Bo pakt de bal en kijkt haar vol verwachting aan. 'Mama was zo lief voor me, Bo,' zegt ze terwijl ze de bal uit Bo's bek pakt. 'Ze begreep dat ik me zorgen maakte, maar ze zei wel dat ik het milieu aan de volwassenen moest overlaten.'

Bo legt zijn kop op Roos' schouder. Roos staart naar de vijver. De zon spiegelt in het water. Het is altijd fijn om met Bo te wandelen. Hij kijkt nooit van haar zijde. Hij is superlief en vindt iedereen aardig. Dat laat hij ook merken. Eigenlijk is Bo een voorbeeld voor alle mensen.

Een uurtje later zijn Roos en Bo thuis. Papa en mama zijn even naar de winkel, want haar vader heeft bedacht dat hij voortaan alleen nog maar energiezuinige lampen wil gebruiken. Onwillekeurig moet Roos lachen als ze hieraan denkt.

Roos is boos over hoe mensen met de wereld omgaan. Ze besluit dat ze geen mens meer wil zijn. Als ze ontdekt dat robots het misschien beter kunnen, noemt ze zichzelf voortaan Roosbot. Ze probeert net als een robot te denken, doen en zelfs dansen. Maar dan beginnen de kinderen in de klas haar raar te vinden. Gelukkig ontmoet ze een zorgrobot met wie ze beste vriendinnen wordt. Roosbot leert hoe robots en mensen elkaar kunnen helpen en kunnen samenwerken. Maar robots doen niet altijd alleen maar goede dingen ...

Spannend verhaal over robots, computers en kunstmatige intelligentie. De boekenserie *Lees je digiwijs* bevat aansprekende verhalen over hedendaagse onderwerpen als gamen, sociale media, gehackt worden en nepnieuws. Andere boeken zijn:

